

ozeblina, da sem sklenil pustiti sani. No, ko se je zdanilo prihodnje jutro, sankal sem se zopet veselo po obočju hriba. — Po četrť ure sem vlačil sani na vrh, da sem se potem peljal kake tri minute navzdol, ako se nisem zvrnil med potom in mi niso sani ušle in divjale same do podnožja. Tedaj sem se pa kotal za njimi. Pa kaj dé to človeku, saj v snegu se ne pobije! In če je treba, popravljajo se sani vsak dan; kajti sankati se je res prijetno!

Ozeblina pa je neprijetna. — A jaz jo znam odpraviti. — Neki star berač, kojemu sem dal košček kruha, razodel mi je to skrivnost in jaz jo razodenem vam, da vas ne bode skelela ozeblina, kadar pride južno vreme. Drgnite si ozebljene noge nekaj časa z mehkim snegom in — dobro bo! To zdravilo je po ceni, pa najboljše.

Naši vzorniki v zgodovini.

1. Blaženi Tomaž Môr.

(Konec.)

Ysako dovršeno delo pa mora imeti venec ali krono. Tudi Tomaževo vzorno življenje ga je imelo. Prisluzil si ga je pa tako-le: Henrik VIII. je imel nekatere lepe lastnosti, a tudi slabe. Med slabimi ga je posebno poniževala strast, ki je prepovedana v šesti zapovedi božji. Sklenil je svojo prvo ženo zapustiti in z drugo se zaročiti. Zahteval je tudi od papeža, naj mu dovoli v to. Ker pa to ni bilo mogoče, se je razsrdil in odpovedal papežu pokorščino ter to zahteval tudi od vseh podložnikov, ki naj zanaprej njega poslušajo kot vrhovnega poglavarja tudi v cerkvenih rečéh ter potrdijo to s posebno prisego, ki jo zgodovinarji zovejo prvaško ali suprematsko prisego.

Hudo preganjanje se prične vsled tega na Angleškem. Med prvimi, ki so se kralju odločno ustavili, je bil Tomaž Môr. Mnogi so ga svarili in mu prigovarjali, naj se udá kraljevi želji, toda značajni mož je poslušal le glas svoje vesti. Vojvoda Norfolški mu reče: »S knezi se je nevarno vojskovati; zato ti svetujem, udaj se kraljevi volji. Kraljeva nevolja je toliko kot smrt!« Môr mu odgovori: »V tem slučaju je med nama le ta razložek, da umrjem jaz danes, ti jutri!«

Kakor pred vsakim imenitnim opravičkom, bil je Môr tisto jutro, ko so ga klicali k prisegi, še pri spovedi, pri sv. obhajilu in pri sv. maši, ter se pristrčno poslovil, kakor bi slutil, da gleda zadnjikrat svojo preljubo domačijo. Ker noče priseči, vržejo v ječo njega, o katerem je nekđaj kralj sam ponosno izrekel, da se noben knez ne more ponašati s takim podložnikom. V ječi je bil nekoliko čez jedno leto; vse je pretrpel potrpežljivo kot krščanski junak: molil je, bral in pisal v zaporu.

Tudi še v ječi so se veliko prizadejali, da bi ga pregovorili na kraljevo stran. Prišla je njegova najljubša hči Marjetica in mu jokaje prigovarjala;

močne so bile njene prošnje, a še močnejša je bila očetova junaška volja, ki se ni dala prenagniti, da bi storil kaj zoper vest. Prišla je tudi njegova žena in pridejala pretresljivim prošnjam še očitane, češ, zakaj bi še on ne mogel odjenjati in storiti, kar je že storilo toliko družih môž. Ujetnik pa jo vpraša: »Koliko časa, meniš, da bom še živel, če se oprostim?« — »Vsaj še kakih dvajset let«, pravi žena. On pa jo zavrne: »Zares, ko bi bila rekla, da še kakih tisoč let, bilo bi to vsaj nekaj; in vendar se mora slab kupčevalec imenovati tudi tisti, ki se zavoljo tisoč let stavi v nevarnost, da zgubi celo večnost.« Kraljevi privrženci so ga hoteli tudi s tem upogniti, da so v smrt obsodili tri kartuzijanske predstojnike in jih tako peljali na morišče, da jih je lahko videl skoz okno. A tudi to ni izdalo. Zadnji mesec so ga še hujše pestili in mu odvzeli tudi vse knjige in pisalno pripravo, tako, da je bil primoran z ogljem pisati na ostanke strganega popirja, če je hotel kaj sporočiti svojem. Končna obraynava je bila 1. julija 1535. Zatoženec se je vrlo zagovarjal in obtožbo ovrigel točko za točko; a nič ni pomagalo. Obsodba se je glasila na najgrozovitejšo smrt: najprej naj bi ga kruto trpinčili in potlej vsega razmučenega še na štiri dele raztrgali. Ko se mu je pa sporočilo, da je kralj po svoji milosti to grozovito kazen toliko spremenil, da bode le obglavljen, rekel je šaljivo: »Bog obvaruj vsakega mojih prijateljev take milosti!« Četrty dan po svoji obsodbi je še pisal z ogljem zadnje pisemce Marjetici; v njem zahvaljuje svojo ljubo hčer za njeno veliko spoštovanje, izraža svoja zadnja naročila, blagoslavlja vse domače ter končá: »Z Bogom, drago moje dete; môli za-me, kakor tudi jaz molim za-te in za vse prijatelje, da se veseli zopet vidimo v nebesih.« Ves drugi čas svojega zemskega življenja pa je uporabil v to, da se vredno pripravi za drugo boljše življenje. Šesti dan pride k njemu v ječo njegov prijatelj Tomaž Pól in mu sporoči kraljevo povelje, da bode še ta dan umorjen; prisrčno se mu zahvali, kakor bi mu bil sporočil veselo novico; vesel je posebno tega, da smejo njegova žena in otroci biti pri pogrebu; končno pa še tolaži prijatelja, ki se ves v solzah poslavlja. V božjo voljo udan in miren gré zadnjo pot, zaveže si sam oči, moli še psalm »miserere« in nasloni glavo na panj, sekira udari in Tomaž Môr je združen s svojim Stvarnikom, katerega je vse življenje tako zelo ljubil in mu tako zvesto služil. Svetu pa je zapustil zgled junaške čednosti, mučeniške stanovitnosti, ter dokaz, kako sveta katoliška vera ne posvečuje in oveseljuje le življenje, marveč olajšuje in oslajšuje tudi smrt. Papež Leon XIII. so ga 29. decembra 1886 prišteli blaženim.

Njegova glava je bila izpostavljena na »vzhodnem« mostu. Preblaga hči Marjeta pa ni mirovala, dokler je ni dobila v svojo last; vse svoje življenje jo je hranila kot drago svetinjo in še po smrti si jo je ukazala v naročju v grob dejati — ta blaga duša!

Vsa Evropa se je zgrozila zarad umoritve takega moža. Karol V. je rekel angleškemu poslancu: »Ko bi bil jaz gospod tako zvestega in modrega služabnika, rajše bi bil zgubil najboljše mesto v svojem kraljestvu, kakor pa žrtvoval takega svetovalca.«

